

Петрик Олександр Сергійович,
студент 4-го курсу факультету № 2
НАВС;

Науковий керівник: Косенко С. С.,
заступник декана факультету № 2
НАВС, кандидат юридичних наук,
доцент

ПРОБЛЕМИ КОРУПЦІЙНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

На сьогоднішній день є загальновідомо, що корупція - це основна проблема сучасності в Україні. За останні роки рівень корупції в Україні виріс і став однією з гострих проблем сучасності. Це негативне явище створює реальну загрозу безпеці, демократичному розвитку держави та суспільству, конституційному ладу, а саме: підриває авторитет країни, завдає шкоди демократичним засадам управління суспільством, функціонуванню державного апарату, обмежує конституційні права і свободи людини та громадянина, особливо пересічних осіб, порушує принципи верховенства права, порушує

встановлений порядок здійснення повноважень посадовими і службовими особами органів державної влади, управлінських структур приватного сектора, руйнує моральні та суспільні цінності; дискредитує державу на міжнародному рівні.

Одним з важливих кроків на шляху подолання корупції в Україні стало прийняття Верховною Радою України Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-УП. Зазначений закон спрямований на створення дієвого антикорупційного законодавства України.

Законом України «Про запобігання корупції» передбачено розширення кола суб'єктів відповідальності за корупційні правопорушення, чітке визначення кола суб'єктів, які здійснюють заходи, координують та контролюють діяльність із запобігання і протидії корупції, конкретизацію видів обмежень суб'єктів відповідальності за корупційні правопорушення стосовно використання ними службового положення, роботи близьких родичів, суміщення посад та отримання такими суб'єктами подарунків, встановлення обмежень щодо осіб, які звільнились з посад або припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави; введення нового порядку здійснення фінансового контролю, встановлення обов'язку декларування як доходів, так і витрат.

Слід зазначити, що Закон України «Про запобігання корупції» визначає корупційними правопорушеннями не лише як незаконну діяльність представників владних повноважень, а і як дії громадян при наданні або пропозиції надання неправомірної вигоди чиновнику. Це, зокрема, політична нестабільність, що не може забезпечити злагоджену діяльність державних органів, відсутність єдиного розробленого механізму боротьби з таким антисоціальним явищем, а також складність застосування антикорупційного механізму.

Кримінологічна характеристика корупційної злочинності обтяжується низкою проблем. По-перше, відсутністю в нашій державі правового поняття корупційних злочинів. По-друге, неповнотою офіційної статистики, яка фіксує лише окремі

показники корупційних діянь. Проте отримати уявлення про стан, структуру, динаміку і географію корупційної злочинності в Україні, виходячи із статистичних даних, все ж таки можна.

Проаналізувавши соціальний статус осіб, які притягуються до відповідальності за порушення Закону України "Про запобігання корупції", можна визначити чотири основні категорії таких осіб. Це, зокрема, державні службовці, депутати всіх рівнів, голови місцевих рад (сільські, селищні, міські голови), військові службові особи. При цьому до категорії державних службовців належать і працівники державних органів. Відповідно можна розрахувати частку кожної із цих категорій у структурі таких осіб. Аналіз даних офіційної статистики свідчить про те, що традиційно найбільшою є питома вага державних службовців. Так, у 2014 р. із 17 423 осіб, стосовно яких було складено протоколи про порушення вказаного закону, державні службовці становили 14 548, депутати - 651, голови місцевих рад - 756, військові службові особи - 1 468. А у наступному 2015 році протоколи було складено стосовно 22 160 осіб.

По суті, корупція означає приватизацію влади, перетворення державної посади і наданих владних повноважень в предмет купівлі-продажу. В результаті чого можна «купити» практично будь-яку потрібну посадову дію чи рішення посадовця, яке є незаконним.

Фактори, які визначають причини і умови службових злочинів, досить численні, різноманітні і визначені наперед істотними змінами у соціально-економічному житті суспільства. За сутнісною характеристикою їх можна розподілити на п'ять основних груп: політичні, економічні, організаційно-управлінські, соціально-психологічні, правові фактори.

Тому, важливим фактором запобігання проявам корупції є діяльність Національного антикорупційного бюро України, Служби Безпеки України, органів прокуратури.

Одним із головних напрямів має бути створення умов, які б обмежували безпосередній контакт з клієнтом і таким чином

унеможливлювали скоєння корупційних діянь державними службовцями. Єдина мета зусиль усіх державних органів у цьому напрямі - це забезпечення дотримання прав і свобод громадян, якнайповнішої реалізації їхніх законних інтересів, адже єдиним чинником ефективності роботи у цьому випадку є те, наскільки громадяни задоволені виконанням зобов'язань, які бере на себе держава.

Подолання корупції в Україні повинно складатися з трьох компонентів: наявності одного незалежного правоохоронного органу щодо боротьби з корупцією; максимального відкриття інформації, якою володіє держава, а також виховання українських антикорупційних експертів та розвиток прикладних антикорупційних досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мельниченко О. Подолання корупції як складова державної політики детінізації доходів чиновників /

О. Мельниченко // Актуальні проблеми державного управління. 2012. - Вип. 4 (22). - С. 20 - 27

2. Закон України «Про запобігання корупції»

від 14.10.2014 № 1700-УП [Електронний ресурс]
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>.

3. Гаращук В. Мухатаєв А. «Категоріально-правова характеристика корупції.

4. Правове визначення понять «корупційне правопорушення» та «корупційний злочин» // Вісник Академії правових наук України: Право - Харків, 2008. - Вип.3 (54) - с.254-265

4. Яцків Ірина «Деякі особливості поширення та протидії корупції» // Підприємництво, господарство і право. - 2009. - № 1. - С. 122-125.